

KALENDARIUM WYDARZEŃ KULTURALNYCH W WOJEWÓDZTWIE MAŁOPOLSKIM (styczeń – grudzień 2006)*

Styczeń

„O Lipnicką Gwiazdę” – Lipnica

Przeгляд Grup Kolędniczych organizowany przez Gminny Dom Kultury.

„Pastuszkowe Kolędowanie” – Nowy Sącz

Organizowane przez Małopolskie Centrum Kultury „Sokół”.

Widowiska nawiązujące do tradycji kolędowania w okresie Bożego Narodzenia. Teksty i scenariusze widowisk przekazywane są z pokolenia na pokolenie. Barwne stroje, wykonywane przez samych kolędników.

„Boże Narodzenie w obrazach” – Maków Podhalański

Wystawa pokonkursowa Konkursu Malarstwa i Rzeźby organizowana przez Centrum Kultury, Promocji, Turystyki i Sportu. Konkurs adresowany do twórców ludowych i nieprofesjonalnych z terenu Małopolski. Jego zadaniem jest stworzenie możliwości wystawienniczych dla prac wykonanych przez artystów sięgających do korzeni naszej kultury i tradycji.

Luty

Karnawał Góralski – Bukowina Tatrzańska

Ogólnopolski konkurs grup kolędniczych, zespołów folkowych, kiermasze sztuki, popisy solowych grup tanecznych, konkurs tańca zbójnickiego, kumoterki, skiring, ski-skiring, przejazdy zaprzęgami paradnymi, występy zespołów regionalnych z kraju i zagranicy.

Prezentacje Obrzędów Zapustowych – Lipnica Górna

Zapusty są tradycyjnie obrzędami „Cyganów”. „Cyganie” to przebierańcy, chodzący po wsi z tańcem, piosenką i psotami, za co wynagradzeni są przez gospodarzy jajkami, słodyczami i przyłączeniem się do zabawy.

* Wyboru dokonano na podstawie informacji zawartych w prasie lokalnej rejestrowanej i gromadzonej na bieżąco w Czytelnicy Zbiorów Regionalnych Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej w Krakowie oraz zawartych na stronie www.wrotamalopolski.pl gdzie można również znaleźć informacje o bieżących przedsięwzięciach, imprezach i wydarzeniach kulturalnych.

Karnawał Beskidzki 2005 – Sucha Beskidzka

Blok imprez karnawałowych dla mieszkańców i turystów, w których można znaleźć takie atrakcje, jak Konkurs Rzeźby w Śniegu czy „Kolędowanie” – występy zespołów i kapel regionalnych.

Kumotersko Gońba – Małe Ciche – Polana Chycokówka

Impreza o charakterze sportowym, wyścig kumoterek (lekkich sań górskich), konkurencje sportowe tj. skiring i ski-skiring (efektowny wyścig narciarzy ciągniętych przez zaprzęgi konne lub bezpośrednio powożących) oraz parada zaprzęgów.

Marzec

„Krajobraz w Poezji” – Poronin

Konkurs recytatorski organizowany przez Gminny Ośrodek Kultury. Konkurs w języku literackim i gwarowym, przeznaczony dla dzieci i młodzieży z terenu gminy Poronin. Turniej ma na celu przybliżenie twórczości literackiej inspirowanej pejzażem polskim, zwłaszcza tatrzańskim.

Konkurs poezji religijnej im. ks. prof. Józefa Tischnera – Ludźmierz

Konkurs ma charakter otwarty, a przeznaczony jest zarówno dla autorów z Polski, jak z zagranicy. Jego zadaniem jest ożywianie kultury regionu, m. in. z tego powodu obejmuje dwie kategorie językowe: literacką i gwarową.

Kwiecień

Konkurs na najpiękniejszą pisanek wielkanocną – Poronin

Organizowany przez Gminny Ośrodek Kultury. W konkursie biorą udział dzieci i młodzież ze szkół podstawowych i gimnazjów z terenu gminy Poronin. Na pokonkursowej wystawie oglądać można pisanki: malowane, drapane, wyklejane papierem, nićmi, koralikami, modeliną, nie tylko w kształtach jajka, lecz także zwierząt, ludzi i innych.

Świąteczny kiermasz wielkanocny – Lanckorona

Sprzedż świątecznych ozdób, połączona z malowaniem jaj i samodzielnym wykonywaniem wielkanocnych dekoracji. Kiermasz ma miejsce w niedzielę poprzedzającą obchody Świat Wielkiej Nocy na Rynku w Lanckoronie.

Gminne Konkursy Palm Wielkanocnych

Widowisko obrzędowe „Siuda baba” – Wieliczka

To jeden z wiosennych zwyczajów przedchrześcijańskich, które zachowały się w okolicach Krakowa. Według legendy na Lednicy znajdowała się pogańska świątynia, w której ognia strzegła kapłanka. Raz do roku, na wiosnę opuszczała świątynię w poszukiwaniu swojej następczyni. Jeżeli dziewczyna, którą znalazła nie miała pieniędzy żeby się wykupić, zajmowała miejsce kapłanki i musiała cały rok spędzić przy świętym ogniu. Przez cały ten czas nie mogła się myć, stąd też Siuda baba jest wysmarowana na czarno.

„Śmiguśnicy” – Wiśniowa

Impreza organizowana przez Gminny Ośrodek Kultury. Stara tradycja przebierańców ma przypominać, że uczniowie poznali Jezusa w drodze do Emaus. Grupy przebierańców spotykają się na Rynku w Wiśniowej, gdzie, polewając wszystkich wodą, wyczyniają najróżniejsze harce.

Przegląd Teatrów Regionalnych Małopolski – Czarny Dunajec

Przegląd teatralny ma charakter konkursowy. Uczestnikami imprezy są teatry regionalne, mające w swoim repertuarze inscenizację tradycyjnych obrzędów i zwyczajów, jak również utwory dramatyczne i komediowe pisane gwarą danego regionu i traktujące o życiu wsi.

Przegląd Folkloru Pogórza – „Pogórzańska Wiosna” – Gorlice

Impreza służy edukacji i integracji regionalnej dzieci, młodzieży i dorosłych oraz rozbudzeniu aktywnego uczestnictwa w zespołach regionalnych; pierwsza edycja odbyła się w 1983 r.

Gminny konkurs grup śpiewaczych, solistów i gawędziarzy ludowych – Wiśniowa

Celem konkursu jest popularyzacja i uchronienie od zapomnienia lokalnego folkloru muzycznego i słownego.

Maj

Konkurs muzyków, instrumentalistów, śpiewaków ludowych i drużbów weselnych „Druzbacka” – Podegrodzie

„Druzbacka” jest prezentacją folkloru muzycznego – ludowego muzykowania, śpiewu oraz opisu drużbów weselnych z regionów Lachów, Pogórzan, Górali Białych, Rytersko-Piwniczańskich, Babiogórskich, Kliszczaków i Łemków.

Konkurs malarek ludowych „Małowana Chata” – Zalipie

Konkurs malarek ludowych „Małowana Chata” to podtrzymanie tradycji zdobnictwa domów i zagród w oryginalne barwne motywy kwiatowe.

Festiwal Zupy pod hasłem „Różnorodność narodów, kultur, tradycji i smaków” – krakowski Kazimierz

Impreza adresowana do wszystkich, otwarta na wszelkie pomysły mieszkańców Krakowa, jest okazją do wspólnej zabawy oraz degustacji najróżniejszych rodzajów zup, z wielu regionów świata.

Wielka Majówka Tatrzańska – Zakopane

Przednówek w Polanach – Kościelisko

Czerwiec

VII Małopolskie Dni Dziedzictwa Kulturowego, zob. s. 345

Letnie imprezy plenerowe

Powitanie lata: dni miast i miasteczek – m.in. Andrychów, Kęty, Maków Podhalański, Słomniki, Wolbrom

Święto truskawki – Dąbrowa Tarnowska

Promocja wyrobów opartych na produkcji truskawek, prezentacje estradowe zespołów amatorskich, konkursy dla rolników tematycznie związane z uprawą truskawek, promocja folkloru i ludowego rękodzieła artystycznego.

Intronizacja Króla Kurkowego – Kraków (Rynek Główny)

Doroczna impreza intronizacji najlepszego strzelca, członka średniowiecznego Bractwa na Króla Kurkowego.

Karpacki Festiwal Dziecięcych Zespołów Regionalnych – Rabka–Zdrój
Festiwal w Rabce–Zdroju to jeden z najważniejszych przeglądów dziecięcych zespołów folklorystycznych na południu Polski. Swoim zasięgiem obejmuje województwa: małopolskie, podkarpackie i śląskie.

Spotkanie ludzi gór na Grzesiu – Grześ, szczyt w Tatrach

Międzynarodowy Festiwal Dziecięcych i Młodzieżowych Zespołów Folklorystycznych „Krakowiak 2005” – Kraków, Krzeszowice, Niepołomice, Bukowina Tatrzańska
Promocja ludowego tańca – „krakowiaka”. W programie znajdują się koncerty plenerowe w Krakowie i województwie małopolskim, parada ulicami miasta, wspólna nauka krakowiaka oraz koncert na płycie Rynku Głównego w Krakowie.

Galicjaner Sztetł – Dni Pamięci Żydów Galicyjskich w Muzeum Okręgowym – Tarnów
Dni Pamięci Żydów tarnowskich odbywają się corocznie w tragiczną rocznicę likwidacji przez hitlerowców tarnowskiego getta żydowskiego.

Święto Zabawki Ludowej – Stryszawa

Pierwsze Święto Zabawki Ludowej odbyło się w 1997r. Tradycyjnie otwiera je barwny korowód kilkuset dzieci i młodzieży, wędrujący trasą z Warsztatów Twórczych do Gminnego Ośrodka Kultury, gdzie odbywa się impreza. Jak różne są zabawki tak różne są hasła przewodnie kolejnych imprez: ptaki, koniki, samochody i samoloty, lalki i misie, karuzele i karuzelki.

Pochód Lajkonika – Kraków

Trasa przejścia Lajkonika rozpoczyna się przy klasztorze Sióstr Norbertanek i przez ulicę Zwierzyniecką, Franciszkańską prowadzi w kierunku Rynku Głównego. Uroczysty pochód Lajkonika nawiązuje do krakowskiej legendy o najeździe Tatarów na miasto w XIII w.

Wystawy czasowe Muzeum Etnograficznego – Kraków

Drua wystawa z cyklu „Zabawki z jarmarku” przedstawiająca żywieckie zabawki ludowe, przedłużenie wystawy „Wojownicy. Duma przeszłości – wyzwania współczesności” oraz wystawa „Chleb i ser” w ramach festynu Święto Chleba.

Lipiec – sierpień

Letnie imprezy plenerowe. Promocja folkloru i kultury regionalnej, obrzędów i zwyczajów, koncerty, konkursy, happeningi, zabawy, ogniska, dni miejscowości, pikniki folklorystyczne, plenery malarskie, festiwale.

„Zielony Karnawał” – w miejscowościach gminy Łużna

Dzień Jagody – Jaroszewiec

Dziecięce spektakle poświęcone jagodom, jagodowe przyśpiewki, kosztowanie jagodowych wytworów sztuki kulinarnej.

Dożynki: uroczystości gminne, powiatowe, parafialne, wojewódzkie, konkursy wieńców dożynkowych, tradycyjnych.

Łemkowska Jesień Twórcza – Gorlice i inne miejscowości regionu

Prezentacje twórczości współczesnych autorów łemkowskich.

Międzynarodowy Tabor Pamięci Romów – Tarnów, Żabno, Szczurowa

Tarnowskie Muzeum Etnograficzne (oddział Muzeum Okręgowego w Tarnowie) i Kulturalno-Społeczne Stowarzyszenie Romów w Tarnowie organizują rekonstrukcję taboru, na którego szlaku znajdują się miejsca upamiętnione męczeństwem Romów.

Festiwal Kultury Żydowskiej – Kraków

Festiwal Kultury Żydowskiej w Krakowie jest jednym z najważniejszych i największych wydarzeń tego typu na świecie. W festiwalowe dni na Kazimierzu rozbrzmiewa śpiew synagogałny, muzyka klezmerska, żydowska muzyka ludowa, chasydzka, klasyczna, można tu obejrzeć filmy, przedstawienia i wystawy, wziąć udział w warsztatach, posłuchać opowieści Żydów o ich kulturze.

Międzynarodowe Folklorystyczne Dni Przyjaźni – Kęty

Dwudniowe święto folkloru, muzyki i tańca organizowane pod patronatem Marszałka Województwa Małopolskiego i Burmistrza Gminy Kęty.

Święto Kultury Łemkowskiej – „Łemkowska Watra” – Zdynia w gminie Uście Gorlickie

Podczas trzydniowego święta współuczestnikom wydarzenia przybliży się kulturę etniczną Łemków, jak również kultury pogranicza Polski, Słowacji i Ukrainy.

„Dni świętej Kingi” – święto Wieliczki

Dni patronki górników – i równocześnie patronki miasta Wieliczki, są świętowane w opowie zespołów regionalnych, orkiestr dętych i chórów. W tych dniach w mieście odbywają się także pokazy sportowe i degustacje regionalnych potraw.

Międzynarodowy Festiwal Dziecięcych Zespołów Regionalnych „Święto Dzieci Gór” –

Nowy Sącz

Uczestnikami „Święta Dzieci Gór” są polskie i zagraniczne zespoły folklorystyczne reprezentujące różne grupy etniczne regionów podkarpackich oraz regiony górskie wszystkich kontynentów. W sumie w imprezie uczestniczy ok. 500 dzieci w wieku od 6 do 14 lat

Jarmark Podhalański – Nowy Targ

Jarmark Podhalański stał się ważnym elementem promocji Nowego Targu i Podhala, promocji podhalańskiej kultury i tradycji. Jest w chwili obecnej najważniejszą imprezą w stolicy tego regionu.

Sabałowe Bajania – ogólnopolski konkurs gawędziarzy, instrumentalistów, śpiewaków, pytańcy i mowy starosty weselnego – Bukowina Tatrzańska

Wielkie święto folkloru.

Festiwal pierogów – Kraków

Festiwal ma na celu promocję walorów kuchni staropolskiej. Daje zarazem możliwość autoprezentacji rodzimym restauratorom, którzy rywalizują o Statuetkę św. Jacka z Pierogami.

Juzyna na Holi – Sidzina

Juzyna na Holi, czyli spotkanie górali babiogorskich na Hali Krupowej. W programie występy zespołów regionalnych oraz posiadły przy wiatrce. Świętowanie rozpoczyna się uroczystą mszą świętą.

Wrzesień

Małopolski Festiwal Smaku – Kraków, Nowy Sącz, Tarnów, Zakopane

Województwo małopolskie podjęło inicjatywę zorganizowania Małopolskiego Festiwalu Smaku, mając na celu promocję regionalnych produktów Małopolski. W ramach przedsięwzięcia, w porozumieniu z urzędami miasta Tarnowa, Nowego Sącza i Zakopanego, zorganizowano lokalne kiermasze produktów regionalnych.

Ogólnopolski Turniej Rycerski i Łuczniczy Rycerstwa XIII-wiecznego na Zamku w Lipowcu.

Impreza dla wszystkich, których fascynuje średniowiecze. Turniej Rycerski przyciąga rzesze turystów i wiele bractw rycerskich z całej Polski. Na Zamku odbywa się turniej rycerski i łuczniczy bractw rycerskich z całej Polski, inscenizacja szturm na Zamek Lipowiec, pokazy bractw rycerskich oraz gry i zabawy plebejskie.

Październik

Seminarium regionalistów małopolskich, 22 października – Zawoja na Orawie

W programie: zwiedzanie Izby Regionalnej w Zawoi, Etnograficznego Parku w Zubrzycy Górnej, Kościoła w Lipnicy Górnej, zbiorów medali i pamiątek ks. Władysława Pilarczyka w Kiczorach i kościołka w Orawce.

„W kuchni” – wystawa (październik 2005 – maj 2006) w Muzeum Etnograficznym – Kraków
Wystawa prezentuje różnice, jakie ujawniały się w wyglądzie i funkcjonowaniu kuchni w poszczególnych okresach gospodarczo-historycznych. W ekspozycji nie zabrakło dziejów paleniska – centralnego punktu każdej kuchni wiejskiej. Na wystawie zostały też zaprezentowane przedmioty – naczynia, narzędzia – służące do przygotowywania potraw. Drugim problemem jest zaprezentowanie kuchni jako miejsca, w którym wykonuje się różne prace domowe niezwiązane z gotowaniem (darcie pierza, przedzenie, tkanie, pranie i kąpienie się) lub też przestrzeni związanej z drobną wytwórczością (wyrób koszyków, obróbka drewna np. wykonywanie tyłek, szewstwo lub kapelusznictwo).

Międzynarodowy Festiwal Koronki Klockowej – Bobowa

W ramach trwającej kilka dni imprezy koronczarki z różnych części Europy prezentują w Bobowej swoje wyroby. Niewątpliwą atrakcją imprezy są pokazy mody projektantek z Czech i Belgii inspirowane łączeniem koronki klockowej, haftu i batiku z materiałem. Wiele z prezentowanych modeli można było kupić.

Listopad

Festiwal folklorystyczny „Limanowska ślaza” – Limanowa

Festiwal ma na celu kultywowanie i propagowanie bogactwa kultury ludowej wszystkich grup etnicznych powiatu limanowskiego. Spotykają się na nim zespoły regionalne, kapele, muzycy, gawędziarze, śpiewacy z Ziemi Zagórzan, Lachów i Białych Górali.

Grudzień

Imprezy artystyczne i folklorystyczne z okazji Bożego Narodzenia

Przeeglądy dziecięcych grup kołędniczych, konkursy malarstwa i rzeźby, tradycyjnych ozdób choinkowych, szopek i gwiazd betlejemskich oraz stroików i kartek świątecznych, jasełka.

Konkurs Najpiękniejszych Szopek Krakowskich – Kraków, Rynek Główny

Odbywa się co roku, w pierwszy czwartek grudnia na krakowskim Rynku Głównym przed pomnikiem Adama Mickiewicza. Konkurs organizowany od ponad 60 lat, sięga tradycji XIX wiecznego Krakowa. Szopka krakowska jest wzorowana na architekturze zabytków Krakowa, urzeka kolorystyką i bajkową fantazją jej twórców.

„Anioł w miasteczku” – Lanckorona

Zimowy jarmark organizowany przez Gminny Ośrodek Kultury.

„Tradycje kołędnicze gminy Zielonki” – Kraków

Wystawa w Wojewódzkiej Bibliotece Publicznej.

Oprac. Justyna Przydzielska

VII MAŁOPOLSKIE DNI DZIEDZICTWA KULTUROWEGO

W dniach 4–5 czerwca 2005 r. odbyły się VII Małopolskie Dni Dziedzictwa Kulturowego, które są cykliczną imprezą przedstawiającą szerokiemu gronu odbiorców kulturalny dorobek regionu Małopolski. Zostały wykreowane jako stały element promocji zasobów dziedzictwa kulturowego w Małopolsce poprzez przedstawienie i umożliwienie zwiedzania wytypowanych zabytków oraz przypomnienie historii, która zostawiła na nich swoje piętno.

Każdego roku prezentowane są wybitne, nierzadko unikatowe w skali światowej, obiekty, znaczące pomniki polskiej kultury i świadomości narodowej, splecione z tradycjami innych narodów zamieszkujących ziemię regionu. Wśród nich znajdują się klasztory, kościoły, muzea, kompleksy dworskie, pałace, ogrody i stare nekropolie, miasteczka z ich charakterystyczną zabudową, zabytki sztuki ludowej i budownictwa. Należy podkreślić, że zainteresowani w ramach Dni mogą odwiedzać te miejsca na co dzień często niedostępne.

Dni Dziedzictwa, są ważne nie tylko dla turystów przyjeżdżających z daleka, ale także dla społeczności lokalnej, która ma okazję poznać i docenić zabytki, obok których żyje, lecz często niewiele o nich wie.

W ramach VII edycji Dni zainteresowani mogli zwiedzić:

1. Centrum Administracyjne Mittal Steel Poland Oddział w Krakowie,
2. Opactwo oo. cystersów w Krakowie-Mogile,
3. Dworek Jana Matejki w Krzesławicach,